

Västerås
Släktforskar-
klubb

AROSIANA

Pris 20 kr Årgång 18 Nr 1-2011

Torborg Björk 4

Tomaskyrkan 8

Karl Cederqvist 16

Judit Robson 20

Torborg Björk visar sin antavla och detta vackra släktträd, inköpt i Spanien. 1972 blev hon medlem i Västerås Släktforskar-klubb och hon har haft mycket glädje av sin forskning. "Släktforskning är en fin hobby för både gammal och ung".

Styrelse

Ordförande: Sven Olby
Ragnaröskgatan 12
723 55 Västerås
Tfn 021-204 94
E-post: sven.olby@telia.com

Vice ordf: Ingemar Widestig
Lyckovägen 13
734 37 Hallstahammar
Tfn 0220-127 90
ingemar.widestig@telia.com

Sekreterare: Karin Jyrell
Stolphusgatan 4
723 53 Västerås
Tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Kassör: Gunnar Andersson
Soldatgatan 8
723 45 Västerås
Tfn 021-12 35 48
gg.andersson@telia.com

Ledamot: Kerstin Andersson
Uroxvägen 8
722 31 Västerås
Tfn 021-246 58
e-k-k-a@telia.com

Ledamot:
Gunilla Laudon Andersson
Stenstuvägen 10
723 55 Västerås
Tfn 021-204 11
gunilla.laudon@tele2.se

Suppleant: Ulla Sköld
Orkangatan 4
723 50 Västerås
Tfn 021-80 46 35
ulla.skold@tele2.se

Suppleant: Monica Holmgren
Gamla vägen 6
722 33 Västerås
Tfn 021-660 57
hakanholmgren@telia.com

Adjungerad: Larsowe Roman
Kungsfågelgatan 14
724 69 Västerås
owerom@live.se

Redaktör

Sven Olby
Tfn 021-204 94
E-post: sven.olby@telia.com

Redaktionskommitté

Ulla Sköld
Tfn 021-80 46 35
ulla.skold@tele2.se

Karin Jyrell
Tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Ingemar Widestig
Tfn 0220-127 90
ingemar.widestig@telia.com

Grafisk form

Simeon Andersson
simeon.a@telia.com

Revisorer

Maria Bäversten
Kakelgatan 6
722 09 Västerås
maria.baversten@
bredband2.com

Lennart Jonsson
Lerkärlsgatan 13
723 51 Västerås
Tfn 021-41 65 24
lennart33@tele2.se

Valberedning

Brage Lundström
Södra Allégatan 20
722 14 Västerås
Tfn 021-14 33 61

Peder Danielsson
Böttigersgatan 3
722 23 Västerås
Tfn 021-14 05 47

Innehåll

Ordföranden har ordet	3
Torborg "Bojan" Björk	4
Digitaliserad dagspress	7
Tomaskyrkan 40 år	8
Bouppteckningar	10
Bildsidan	12
Läsövning	14
Karl Cederqvist	16
Blandat	19
Lärarinnan i Nåsta	20
Verksamhetsberättelse	22
Årsmötets dagordning	23
Program	24

Inför Badelunda församlings 40-årsjubileum beställde Tomaskyrkan en isstaty föreställande Jesusgestalten, gjord på plats av iskonstnären Tjåsa Gusfors. Se sidan 8.

OMSLAGSFOTO (släktrådet): Kjell Björk. Se sidan 4.

Västerås Släktforskar-klubb

Klubben bildades 1963 och har till ändamål att förena dem som är intresserade av släktforskning och liknande forskning. Vi har 494 medlemmar och är anslutna till Sveriges Släktforskarförbund.

Plusgiro 96054-2
Bankgiro 5481-4843

Org.nr. 878001-8324
ISSN 1402-300

Medlemsavgift 130 kr
Familjeavgift 160 kr
Junioravgift (under 25 år) 20 kr

Vill du skriva i Arosiana?

Har du tips om artiklar? Kontakta redaktören!
Manusstopp för nästa nummer är 1 juni 2011.

Internet

Arosiana: www.ariosiana.se
Nättidningen Rötter: www.genealogi.se/
Bergslagsrötter: www.genealogi.se/bergslagen

Man skall vara generös!

Bland min pappas kvarlämnade fotografier fanns några konfirmationskort från Järlåsa i Uppland. Min farmors far, Erik Fredlund, var präst där från 1890 till 1925. Korten kanske kunde intressera en hembygdsförening i trakten? Via Internet hittade jag en e-postadress, och skickade över de skannade bilderna. Det dröjde inte länge förrän jag fick ett tack som svar. Nu visste jag att de var intresserade och frågade om de ville ha flera bilder både interiörer och exteriörer från prästgården. De blev mycket tacksamma och lovade att som motgåva skicka över kopior på tidningsurklipp och flera häften med namnet Järlåsa-Bygden. Efter några dagar fick jag ett stort kuvert med mycket intressant läsning.

Fredlund var förutom präst, kyrkorådets och skolrådets ordförande, jordbrukare, hästuppfödare, handelsträdgårdsmästare och sångare. Han hade till och med sjungit med Orphei Drängar i Uppsala. Efter första världskriget installerade han en vattenturbin och en generator i en bäck, så han försörjde stora delar av byn med elektricitet. För att pumpa upp vatten till trädgårdslanden och en fontän, skaffade han en vinddriven vattenpump. Detta var information som jag inte tidigare kände till.

Vi vill gratulera vår medlem domkyrkoorganisten Agneta Sköld till hennes medalj för "framstående insatser inom svenskt musikliv". Hon har förlänats HM Konungens medalj i 8:e storleken i högblått band. Grattis!

Jag heter Börje Öhrling och är född 1943. Uppväxt i Breds socken, som ligger på gränsen mellan Uppland och Västmanland. Min fru heter Margareta och vi har två döttrar och fyra barnbarn.

Mellan åren 1960 och 63 fick jag yrkesutbildning på den nybyggda yrkesskolan i Enköping där man startat utbildning till radio- och TV-tekniker. Jag arbetade sedan på ett par olika företag i Västerås samt ett par år på ASEA innan jag 1973 blev egen företagare inom branschen TV- och antennteknik. I samband med introduktionen av kabel-TV i Sverige 1984 blev kabel-TV-byggnation min huvudsakliga sysselsättning. Jag flyttade till Västerås 1963. 1991 flyttade vi till Bred, nära mitt gamla barndomshem.

Mitt intresse för historia, och i förlängningen släktforskning, tror jag grundlades på tidigt 50-tal när min far var vaktmästare i Breds kyrka. Kyrkan och den miljön ingick som en naturlig lekplats för mej och alla de gamla böcker och föremål som fanns där väckte naturligtvis tankar och intresse. Aktiv släktforskare har jag varit i c:a sex år, men med stegrad intensitet de tre senaste åren då alla fina hjälpmedel gjort forskningen till ett sant nöje. Min förhoppning är att jag ska kunna utföra ett bra jobb i klubbstyrelsen om jag blir invald.

Sven Olsson

Tomas Quarfordt

V. Ringvägen 10 D, Västerås

Bo Askerin

Åsgatan 3 A, Västerås

Silva Pettersson

Djäknebergsgatan 11 B, Västerås

Inger Johansson

Sörtorpet Lärkbacken 6,
Hallstahammar

Inge & Carin Wennström

Bandygatan 15, Västerås

Lillemor Rinderud

Norra Skjutbanegatan 25 B,
Västerås

Curt Rolfzman

Vallby Skolgata 7, Västerås

Elsie Marosan

Bangatan 1 E 1tr, Västerås

Stig Söderholm

Ankargatan 10, Västerås

Ulla Edholm

Karlavagnsgatan 3, Västerås

Ingegärd Nordström

Buffelgatan 15, Varberg

Per-Erik Berglund

Stafettgatan 15, Västerås

Arne Kihlberg

Skogsvägen 23, Hallstahammar

Tommy Lindblom

Hagalidsvägen 4, Västerås

Egon Sidelöv

Hjortronvägen 103, Kungsängen

Inger & Lars-Arne Ohlsson

Hälleborgsvägen 23, Västerås

Anette Nelin

Bronslursgatan 24, Västerås

Hans-Olof Persson

Kultyxgatan 26, Västerås

Torborg "Bojan" Björk

Mitt namn är Torborg Björk, född Westin och kallas för Bojan. Jag är född i Långshyttan i Dalarna och flyttade till Västerås då jag var 5 år. När jag var 7 år började jag i skolan vid Mariaberget och efter två år flyttade familjen till Haga, så då fick jag gå i Korsängsskolan. Efter klass 6 började jag realskolan vid Djäkneberget. Skolan hette först Praktiska Mellanskolan och bytte sedan namn till Praktiska Realskolan. 1954 tog jag realexamen och fick sedan arbete på Upplands Enskilda Bank.

1957 gifte jag mig med Kjell Björk och vi fick två barn, Tommy 1958 och Agneta 1961. Vi byggde ett eget hus i Irsta och flyttade in hösten 1961. När barnen var små var jag hemmafru och arbetade sedan bland annat på Resespecialisterna som bytte namn till Nyman & Schultz.

Fritidsintressen har jag haft många under årens lopp och däribland finns släktforskningen. 1972 gick jag med i Västerås Släktforskar-klubb. Vår son Tommy hade börjat släktforska och tyckte att jag skulle forska på min sida av släkten. Jag har släktforskat till och från under dessa år och har haft mycket glädje av min forskning. Min make och jag har åkt runt och tittat på platserna, där våra släktingar har bott. Vi har även besökt släktingar i USA och Sydafrika.

Jag tycker att släktforskning är en fin hobby för både gammal och ung.

Släkträdet, höger:

Torborg,
mormor, mor, far,
mormors far, morfar, farmor, farfar,
morfars far, morfars mor, farmors mor och farfars mor.

Bröllopsbild Torborg och Kjell Björk.

Farfars farmor Carolina Norling.

Farfars morfar Per Danielsson

Farfars mormor Anna Stillberg.

Westins släkt 1915:

Farmors far Hisvåls Olof Olsson, farmors mor Anna Persdotter, farmors bror Per Olsson.

Överst på stegen: Farfars syster Margit Westin.

Nederst på stegen: Farmors syster Karin Olsdotter.

Sittande: Farfars mor Anna Margareta Danielsson med min far Lennart Westin i knät.

Stående bakom farmor: Maria Olsdotter, farmors bror Olof Olsson, farfars syster Elsa Westin, farfars far Mauritz Leonard Westin.

Per Erik Kindlunds familj 1882:

Övre raden: Per Olof, Johanna, Anna Greta, Anders Gustav

Mittenraden: Per Erik Kindlund, Greta Olsdotter

Nedre raden: Karl Johan, Ludvig, Axel Erland (min morfar)

Torborg "Bojan" Björk

Westin Karl Fredrik Född 1836-11-03 i Gävle. Död 1875-01-14 i Gävle.	Norling Carolina Född 1834-05-14 i Kumla (U). Död 1892-04-16 i Gävle.	Danielsson Per Född 1845-03-27 i Persbo, Ludvika (W). Död 1909-07-26 i Gävle.	Stillberg Anna Född 1849-07-17 i Norrberg, Ovensjö (X). Död 1939-05-28 i Gävle.	Olsson Hisvåls Olof Född 1827-01-12 i Romma (W). Död 1902-11-13 i Romma (W).	Persdotter Karin Född 1830-08-06 i Noret (W). Död 1920-10-19 i Romma (W).	Jansson Per Född 1831-10-07 i Tibble (W). Död 1870-11-30 i Romma (W).	Ersdotter Margareta Född 1833-11-04 i Romma (W). Död 1900-12-07 i Romma (W).	Kindlund/Kinnlund Gustaf Född 1798-05-13 i Hössna (P). Död 1878-07-25 i Gammelstilla, Torsåker (X).	Andersdotter Margareta Född 1811-02-07 i Skommarhyttan, Torsåker (X). Död 1887-10-24 i Gammelstilla, Torsåker (X).	Persson Snar Olof Född 1806-08-28 i Ältebo, Torsåker (X). Död 1878-02-10 i Fors, Torsåker (X).	Hedman Greta Lisa Född 1803-05-18 i Svinö, Husby (W). Död 1871-10-24 i Fors, Torsåker (X).	Andersson Erik Född 1822-01-25 i Larv (R). Död 1863-12-30 i Tomten, Trökörna (R).	Johansdotter Johanna Född 1822-05-31 i Björkebacken, Trökörna (R). Död 1865-01-10 i Tomten, Trökörna (R).	Eriksson Lars Född 1814-12-10 i Hertigebo, Trökörna (R). Död 1895-04-25 i Bredemaden, Trökörna (R).	Johansdotter Häger Sara Född 1825-07-06 i Trökörna (R). Död 1896-08-20 i Bredemaden, Trökörna (R).
Westin Mauritz Leonard Född 1864-09-27 i Gävle. Död 1920-04-29 i Hanåker, Husby (W).	Danielsson Anna Margareta Född 1870-07-18 i Gävle. Död 1954-04-19 i Långshyttan, Husby (W).	Olsson Hisvåls Olof Född 1863-07-04 i Romma (W). Död 1943-01-19 i Romma (W).	Persdotter Anna Född 1866-06-17 i Romma (W). Död 1936-11-23 i Romma (W).	Kindlund/Kinnlund Per Erik Född 1836-02-04 i Skommarhyttan, Torsåker (X). Död 1895-04-13 i Nystilla, Torsåker (X).	Olsson Greta Född 1840-09-18 i Kratten, Torsåker (X). Död 1892-03-05 i Nystilla, Torsåker (X).	Eriksson Anders Johan Född 1853-01-25 i Björkebacken (R). Död 1926-01-20 i Tengene (R).	Larsdotter Kristina Född 1847-09-22 i Trökörna (R). Död 1909-04-15 i Tengene (R).								
Westin Algot Mauritz Emanuel Född 1894-11-10 i Gävle. Död 1963-07-25 i Quincy USA.	Olsson Maria Född 1897-07-15 i Romma (W). Död 1969-03-25 i Våmhus (W).	Kindlund Axel Erland Född 1881-12-16 i Gammelstilla, Torsåker (X). Död 1940-01-04 i Hinshyttan, Husby (W).	Eriksson Selma Cecilia Född 1887-11-22 i Tengene (R). Död 1973-09-04 i Långshyttan, Husby (W).												
Westin Gunnar Lennart Född 1915-03-14 i Leksand. Död 2008-10-14 i Västerås Badelunda (U).	Kindlund Gertrud Kristina Född 1916-03-17 i Horndal, By (W). Död 1991-04-11 i Västerås Badelunda (U).														
Westin Torborg Kristina Född 1937-06-17 i Långshyttan, Husby kbfd (W).															

Torborg Björks antavla.

Digitaliserad dagspress på Kungliga Biblioteket (KB)

TEXT: SVEN OLBY

Digitala samlingar är en beteckning för digitala faksimiler som gjorts av hela fysiska verk (böcker, tidningar, broschyrer, bilder, kartor, handskrifter etc.) Målet är att minska slitaget på den fysiska förlagan och öka tillgängligheten genom att göra dem tillgängliga via Internet.

Själva digitaliseringsprocessen innebär att man fotograferar eller scannar den fysiska förlagan med mycket hög upplösning. Digitaliserad dagspress ger tillgång till drygt 200 000 sidor från 24 olika tidningar. Texten är sökbar eftersom den OCR-tolkats efter scanningen. Tyvärr finns det många mistolkningar särskilt när det gäller den gamla tyska stilen.

Gå in på www.kb.se och klicka på fliken Samlingarna > Digitala samlingar > Digitaliserad dagspress, länken Gå till webbplatsen. Nu kan du söka på sökord, titel (tidning) och datum – var för sig eller i kombinationer.

Om du får någon träff, väljer du den tidning som verkar mest intressant. En bild visas som går att förstora och förminska. Vill du flytta bilden går du in med pekaren och drar åt önskat håll. Bilden kan skrivas ut eller sparas som pdf-fil. I anslutning till bilden finns den OCR-tolkade texten som går att markera och kopiera.

For utmärkt walförhällande iensilt tjcnst, under längre tidb qwardlif- — lvande hos en och samma HusBON» dr, l a,va på wcdcrbörandes anmälan föllande Heder-belöningar blifwit af Kongl. Sällskapet i.>>uude, att på de rcspcetiuc .^u^ derne:- bekoftnad utfärdas, ncmligen till Frälsc-Inspcetoren ^lof ostman på Brunnby Satesgäid i Irsta Socken, Wcsteraö Län och

Charlotte Wersälls jordafärd.

En högtidlig begravningsakt i Irsta.

Stoftet efter landshövdingen Charlotte Wersäll vigdes på onsdagsmiddagen till griftern i Irsta kyrka under stor tillslutning från enskilda och korporationer i Västmanland. Den högtidliga akten inleddes med att församlingen sjöng ps. 89: 1—4 »Du bar ditt kors», varpå officianten, domprosten Fr. Fähræus trädde inför altaret och förrättade jordfästningen.

Vid sökning på *Irsta* får man bl.a. träff i *Dalpilen* tisdag den 29:e april 1924. Där beskrivs begravningen av landshövdingen Charlotta Wersäll född Lewenhaupt (18580512-19240418).

Här är ett annat fynd vid sökning på *Irsta* ur *Inrikes tidningar* 1812-03-04. OCR-tolkningen blir dock, som synes, inte helt perfekt (*nedan*).

Tomaskyrkan firar 40 år

TEXT OCH FOTO: KARIN JYRELL

Den 22 januari 1970 togs det första spadtaget till en stadsdelskyrka i Badelunda pastorat. Stadsdelen hade växt och behovet var stort av en stadsdelskyrka med tillhörande lokaler för församlingsaktiviteter. Församlingen fick köpa ett rejält skogsparti av Västerås stad utefter Tråddragargatan mot Sundinska Vretens koloniområde. ”En utomordentlig tomt” var biskop John Cullbergs omdöme när han första gången fick se det område där den nya kyrkan i Skiljebo skulle ligga och få namnet Tomaskyrkan

Tomaskyrkans arkitekt var Nils Tesch och konstnären Carl Kylbergs altartavla ”Frid på jorden” var arkitektens utgångspunkt vid utformandet av kyrkan. De fem målningarna, grupperade som ett altarskåp, bildar en pentyk, som håller samman färgernas effektivt stigande och sjunkande rytm. ”Som en vision av Guds kärlek, nedsänkt i människors värld”, står det i en beskrivning, ligger det kyrkliga centrum som Tomaskyrkan och Tomasgården utgör, mellan Centrallasarettet och höghusbebyggelsen inom Skiljeboområdet.

För att hålla kostnaderna nere byggdes den nästan extremt lågbyggda kyrkan av enkelt och billigt

material. Väggarna är murade av s.k. kabeltegel, avsett för täckning av nedgrävda elkablar. Innertaket består av omålad furu. Högsta punkten på kyrkan är klocktornet över vapenhuset som är blott 11 meter. Trä-, betong- och murningsarbeten utfördes som praktikarbeten av elever vid dåvarande Västerås stads yrkesskola. Huvudentreprenör för bygget var Bygg-Paul AB, Västerås.

Det framflyttade, murade altaret med täckande marmorskiva är U-format. Det har en lika ovanlig som funktionell utformning och har under åren varit föremål för många diskussioner. I dag finns ett löst altarskrank som fungerar bra vid nattvardsmässor. Altartavlans ”Frid på jorden” skildrar motiven ”Människornas längtan efter ljuset”, ”Frestelsen”, ”Den eviga sådden”, ”Kriget” och ”Bergspredikan” målades av Carl Kylberg under åren 1939-1940.

De samtidigt uppförda lokalerna på den norra och södra sidan om kyrkan är, förutom ändamålsenliga lokaler för ungdomsverksamhet och andra kyrkliga aktiviteter, även en ljudavskärmning från de hårt trafikerade gatorna kring kyrkan. Utsmyckningen i Martasalen och

Dorkarummet är konstverk av John Carlberg, Elsa Celsing, Ingrid Aronsson och Artur Enok Andersson, alla Västeråskonstnärer.

Tomaskyrkan invigdes den 27 november 1971 av dåvarande biskop Sven Silén.

Jubileumsåret inleddes helgen 29-30 januari med att iskonstnären Tjåsa Gusfors skulpterade fram en staty av Jesus i is utanför Tomaskyrkan. Isblocket vägde tre ton och kom ifrån Torneälven i Jukkasjärvi.

Under hela lördagen och fram till festgudstjänsten kl. 11 på söndagen arbetade hon med motorsåg och isjárn. Många församlingsbor var på plats och följde arbetet och fascinerades av hennes skicklighet att skulptera fram Jesusstatyn. Festgudstjänsten, som innehöll nykomponerad jazzinspirerad ismusik, avslutades med samling kring skulpturen och invigning av densamma.

Källa:
Västmanlands kyrkor i ord och bild,
Hakon Ahlberg, Staffan Björklund

Bouppteckningar

Bouppteckningar är ett bra komplement i släktforskningen. De anger släktskapsförhållanden. De kan ge information om vart en emigrant flyttat. En bouppteckning efter ett syskon som inte har haft egna barn kan ge många upplysningar. Den kan visa helt okända barn som fötts före ett äktenskap etc. Bouppteckningar är inte sekretessbelagda.

Att bouppteckningar skulle upprättas vid dödsfall reglerades först i 1734-års lag. Bouppteckningen skulle upprättas inom ett år efter dödsfallet men det kunde dröja längre ibland. Vanligen upprättades bouppteckningen inom tre månader. Det är inte alls säkert att det alltid finns en bouppteckning och det finns flera orsaker till detta. Om dödsboets behållning var noll kan det ibland i rådhusrättens arkiv finnas fattigbevis eller bouppteckningsbevis. I dessa tas ofta hushållets medlemmar upp.

En bouppteckning visar inte fördelningen av behållningen mellan arvtagarna.

Landsarkiven/stadsarkiven förvarar bouppteckningar som är upprättade fram till och med den 30 juni 2001.

Bouppteckningar är arkiverade i datumordning för det datum då de ingivits till rätten (häradsrätt eller rådhusrätt). De äldre bouppteckningarna har ibland lämnats in till rätten långt efter dödsfallet och det kan försvåra eftersökningen.

Bouppteckningar som är upprättade från och med den 1 juli 2001 förvaras enligt Riksarkivets hemsida på närmaste skattekontor. Idag är det koncentrerat till tre orter enligt följande:

SKATTEKONTORET HÄRNÖSAND handlägger bouppteckningar för avlidna som var folkbokförda i följande län: Uppsala, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens, Norrbottens län samt Bengtsfors, Dals-Ed och Åmåls kommuner i Västra Götalands län.

E-post: norrland@skatteverket.se

SKATTEKONTORET KALMAR handlägger bouppteckningar för avlidna som var folkbokförda i följande län: Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län (med undantag av Åmåls, Dals - Ed och Bengtsfors kommuner).

E-post: malmo@skatteverket.se

SKATTEKONTORET VISBY handlägger bouppteckningar för avlidna som var folkbokförda i följande län: Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings samt Gotlands län.

E-post: linkoping@skatteverket.se

Bouppteckningar fram till 30 juni 2001 kan beställas från Riksarkivet eller Landsarkiven. Nu finns det ett gemensamt sökformulär så man behöver inte hålla reda på vilket arkiv som är aktuellt. Gå till: www.riksarkivet.se, välj sedan "Använd arkiven" och sedan "Beställ uppgifter" och därefter "Bouppteckningar". Då kommer ett formulär upp (*bilden visar början på detta*) som du fyller i och sänder direkt via mail. Obligatoriska uppgifter är: Fullständigt för- och efternamn, födelsedatum, dödsdatum, dödsort/län, dödsort/församling.

Riksarkivet

Startsida Sök i arkivet Släktforska Arkivhantering

Riksarkivet Du är här: Riksarkivet > Använd arkiven > Beställ uppgifter > Bouppteckning

Beställning av bouppteckning upprättad före 1 juli 2001

Bouppteckningar som är upprättade från och med 1 juli 2001 förvaras hos Skatteverket.

Fält markerade med * är obligatoriska och måste fyllas i. Övriga fält är frivilliga, men kan underlätta sökningen i arkiven.

Steg 1/3

Upplysning om kostnader

Kopior: 4 kronor per A4-sida.

Forskningsavgift: 125 kronor per 15 min.

I de flesta fall är myndigheter undantagna från forskningsavgiften. Se [avgiftslista](#) för mer information.

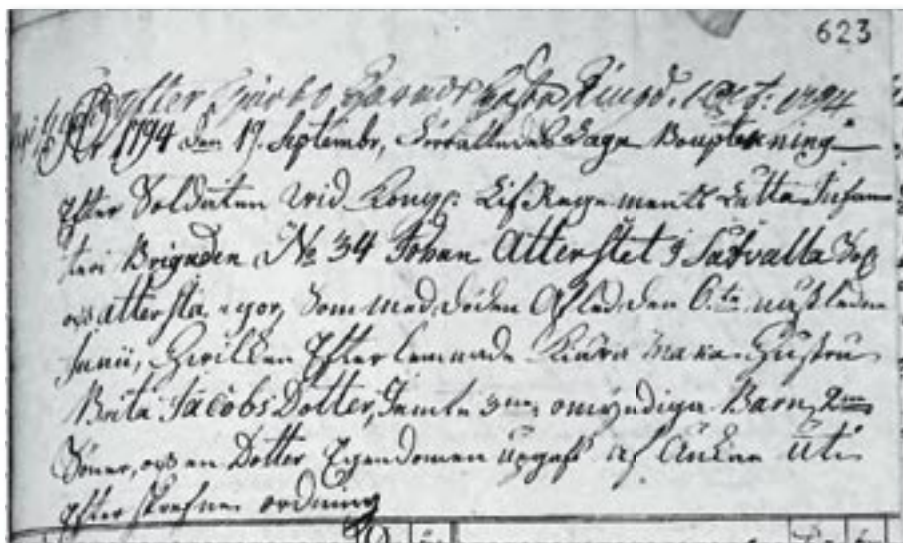
Jag accepterar kostnader enligt prislistan. *

Jag vill begränsa söktiden och därmed forskningsavgiften till maximalt

Sökregister finns för följande län i varierande omfattning till senare delen av 1800-talet på Riksarkivet/SVAR. Gävleborgs, Jämtlands, Jönköpings, Norrbottens, Södermanlands, Uppsala och delar av Stockholms, Västmanlands och Östergötlands län. Dessa register nås via Riksarkivets hemsida: Välj (till vänster) *Använd arkiven* och sedan *Sök i arkiven*. Gå till länken *SVARs register och databaser* på sidan och välj *Register och databaser* till vänster, *Översikt register och databaser* och slutligen *Bouppteckningar*. Abonnemang krävs för att söka i denna databas.

Arkiv Digital har fotograferat en hel del bouppteckningar fram till senare delen av 1800-talet. Vi söker i registret ovan på Johan Atterstedt (*överst höger*) och får upp två träffar och väljer den för 1794.

Då får vi uppgifter om bouppteckningen (*under höger*). Den har beteckning FII:2, Nr 623. Med hjälp av detta är det relativt lätt att hitta den i AD:s arkiv för Sevalle socken.

Början på bouppteckningen (*ovan*). Hela denna bouppteckning fanns i Arosiana 1-2009. Flera landsarkiv har upprättat maskinskrivna register för respektive härad i alfabetisk ordning. Dessa register finns på respektive landsarkiv.

Överst: Anncatrin Eriksson, Elsmarie Strömberg, Tomas Quarfordt.

Andra raden: Bo Askerin, Jan Pettersson.

Tredje raden: Åsa Andersson, Raimon Pettersson.

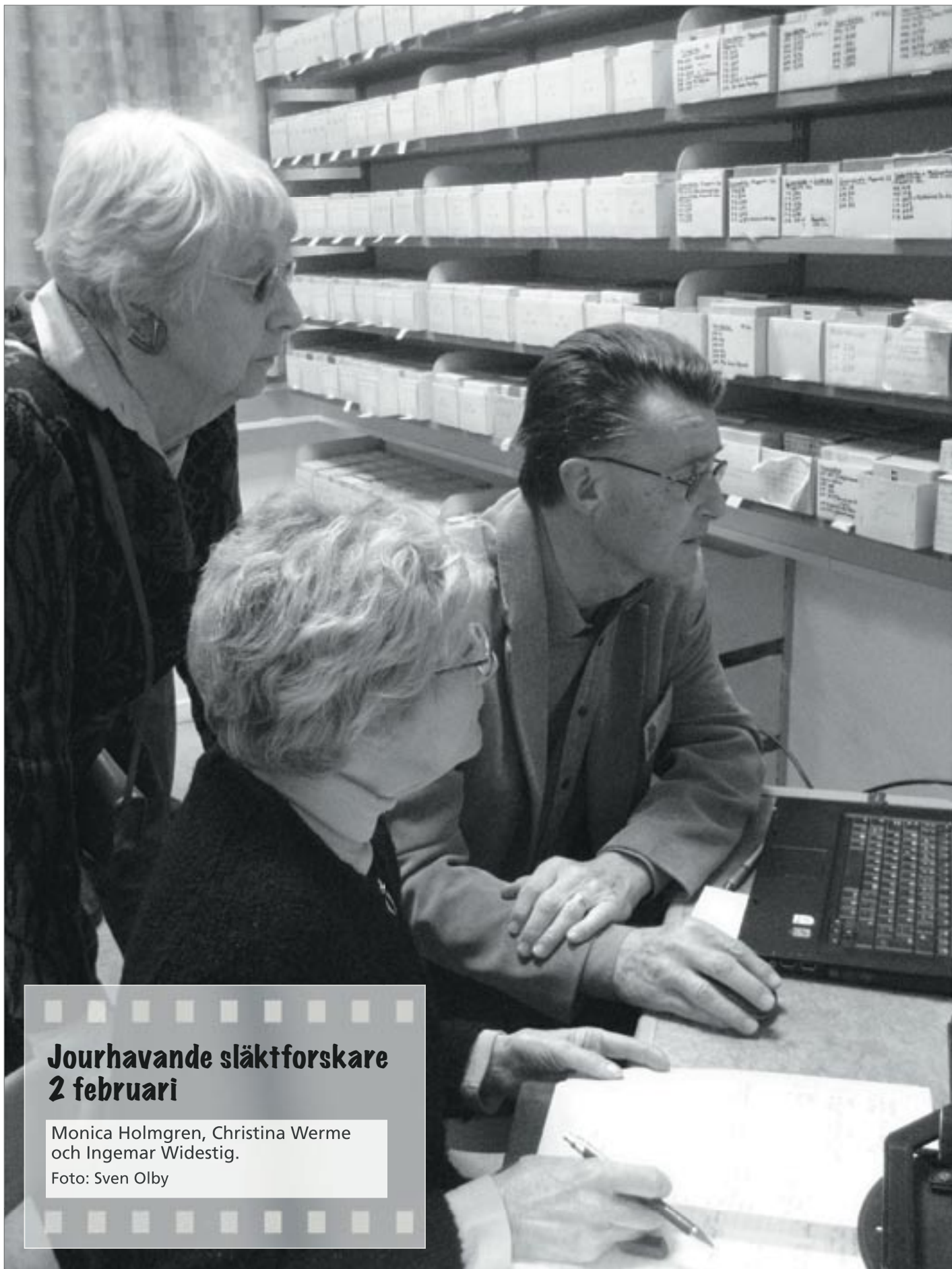
Nederst: Birgitta Zeijlon, Silva Pettersson, Lena Andersson.

Foto: Kerstin Andersson.

**Träff för nya
medlemmar
6 december**

Jourhavande släktforskare 2 februari

Monica Holmgren, Christina Werme
och Ingemar Widestig.

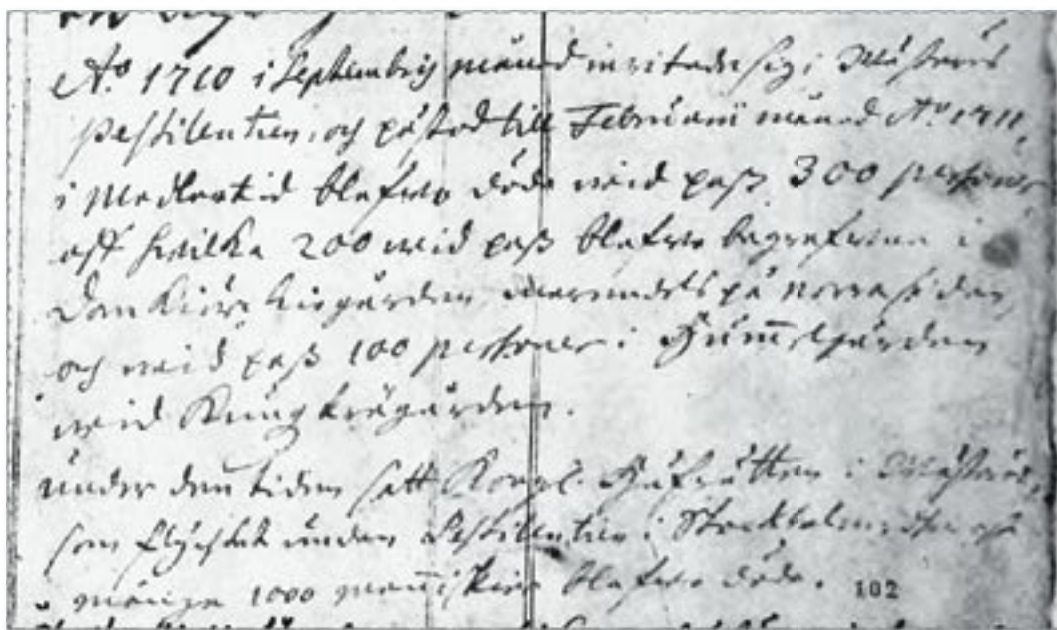
Foto: Sven Olby

Läsövning

Ibland har prästerna gjort noteringar om märkliga händelser i kyrkoböckerna. Denna läsövning är hämtad från tre sådana noteringar i Västerås Domkyrkoförsamling C:2 sidorna 140 och 141. De berättar om två stora katastrofer i Västerås historia och en rekordkall vinter.

Först är det pestepidemin 1710 – 1711 då ca 300 personer av stadens befolkning på 2200 personer dog. Humlegården, där många begravdes, låg ungefär där AROS Congress Center ligger idag.

Notera blandningen av den tyska och latinska stilen, t.ex. i "Septembris", där också e skulle kunna tolkas som ett l. Det är också ibland svårt eller omöjligt att avgöra om det skall var ett a eller ett e.

A°. 1710 i Septembris månad inritade¹ sig i Västerås pestilentien, och påstod till Februarii månad A°. 1711, i medlertid² blefwo döda wid pass 300 personer aff hwilka 200 wid pass blefwo begrafwna i domkiörckiogården, merendels på norra sidan, och wid pass 100 personer i Hummelgården wid Kungzträgården. under den tiden satt Kongl. Häfrätten i Västerås som flychtat undan Pestilentien i Stockholm dherest många 1000 menniskier blefwo döda.

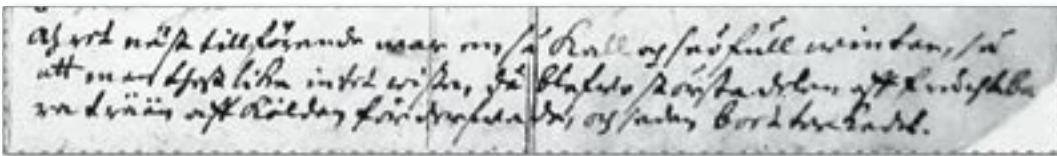
Källor:
Västerås Domkyrkoförsamling C:2 sidorna 140 och 141.
Historien om en stad av Torsten Jansson
Internet

¹ Fick fäste

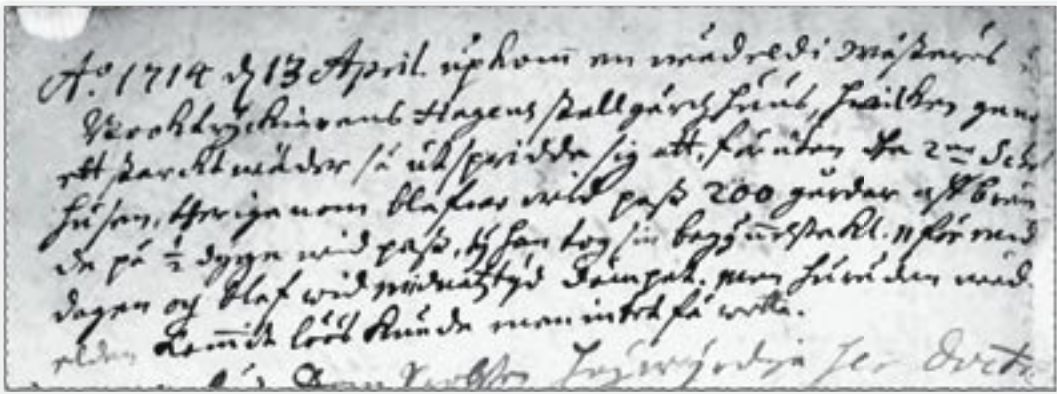
² Under tiden

Den andra katastrofen är den stora stadsbranden år 1714 då hela Västerås stad öster om Svartån, utom biskopsgården och domkyrkan, lades i aska. Stora delar av staden väster om ån brann också upp.

Den vinter som det syftas på (övre bilden) är vintern 1708 – 1709 som var en av de kallaste på 500 år i hela Europa. Det var då som många i Karl XII:s arme frös ihjäl i Ukraina. Kanalerna i Venedig frös och man kunde köra med häst och släde på Seine i Paris. Det var nog kallare än denna vinter anno 2010-2011.

Åhret näst tillförende war en så kall och snöfull winter, så att man thess like intet wiste, då blefwo största delen aff fruchtbara trään aff kölden förderfwade, och sedan borttorckade.

Ao 1714 d 13 April. upkom en wädeld i Wästerås (uti) Booktryckiarens Hagens stallgårdzhuus, hwilken geno(m) ett starckt wäder så utspridde sig att, för utan dhe 2ne Scholhusen, ther igenom blefwo wid pass 200 gårdar aff brände på ½ dygn wid pass, ty hon tog sin begynnelste kl. 11 förmidagen och blef wid midnatztyd dämpat. men huru den wädelden kommit löös kunde man intet få wetta.

Åhret näst tillförende war en så kall och snöfull winter, så att man thess like intet wiste, då blefwo största delen aff fruchtbara trään aff kölden förderfwade, och sedan borttorckade.

Ao. 1714 d 13 April. upkom en wädeld i Wästerås (uti) Booktryckiarens Hagens stallgårdzhuus, hwilken geno(m) ett starckt wäder så utspridde sig att, för utan dhe 2ne Scholhusen, ther igenom blefwo wid pass 200 gårdar aff brände på ½ dygn wid pass, ty hon tog sin begynnelste kl. 11 förmidagen och blef wid midnatztyd dämpat. men huru den wädelden kommit löös kunde man intet få wetta.

Karl Cederqvist 1854-1919

Carl, torparsonen från Finnåkersbygden, skulle bli en av de tidiga grundarna till det som idag är en av världens största lutherska kyrkor, Mekane Yesus – kyrkan i Etiopien.

TEXT: PELLE SÖDERBÄCK

Den 28 oktober år 1854 fick torparen Jan Jansson i Willboda, Djupdalen och hans hustru Brita Christina Andersdotter sitt tredje barn. En liten Carl som enligt tidens sed döptes redan dagen därpå med ”Torpare Anders och Hustru Maria Carlsdotter i Karlstorp, Glanshammar Socken samt drängen Per Magnusson i Finnhygget och pigan Carolina Ersdotter” som dopfaddrar.

Ingen kunde då ana att denne Carl, torparsonen från Finnåkersbygden, skulle bli en av de tidiga grundarna till det som idag är en av världens största lutherska kyrkor, Mekane Yesus – kyrkan i Etiopien.

”Hemmet var fattigt och Cederqvist växte upp i försakelse och umbäranden”, skriver missionsvetaren Nils Hylander i en skrift om Carl Cederqvist. Kanske var det så livet såg ut för en torparfamilj i västerbergslagen mot mitten av 1800-talet. Carl, som på den tiden i efternamn omväxlande hette Jansson eller Johansson, försörjde sig som dräng och snickarlärling. Bland annat fanns han på Finnåkers bruk, det som idag är en av Västerås stifts kursgårdar. Han var också engagerad söndagskollärare i Finnåker. År 1875 antecknas han dock i husförhörlängden som ”kasserad”, han hade vid mönstringen ansetts som oduglig till krigstjänst.

Men livet ville annorlunda med Carl Jansson som någonstans mot slutet av 1870-talet byter efternamn till det lite mer bibliskt klingande Cederqvist. Förnamnets stavning blir också alltmer Karl, inte Carl.

Han beger sig till Örebro där han fått arbete på en snickerifabrik. Här träffar han på Per August Ahlberg, pastor från Småland, som flyttat till Örebro och startat en korsskola. Från Ahlbergs korsskola fortsätter Cederqvist därför år 1879 sina studier på Johannelunds missionsinstitut, Evangeliska fosterlandsstiftelsens (EFS) pastors- och missionärsutbildning. EFS, som är en väckelserörelse inom Svenska kyrkan, sände missionärer till bland annat Östafrika.

Under sina år på Johannelund knyter Karl Cederqvist internationella kontakter. En av hans vänner och studiekamrater heter Onesimus Nesib, en friköpt slav från gallafolket som av EFS sänts till Sverige för utbildning. Kontakten med Onesimus blir avgörande för Cederqvists framtid, även om ingen av dem kanske anade det då.

I november år 1885 prästvigs Cederqvist i Härnösand ”för tjänstgöring å utrikes ort” och efter en kort tid som vice pastor i Ströms socken beger han sig iväg som sjömanspräst. Först till Hamburg, sedan Liverpool och från 1888 till Grimsby.

Men Afrika, Onesimus och gallafolket finns kvar i Cederqvists hjärta och när han sommaren 1893 får höra att en ny gallaexpedition är på gång skriver han till EFS missionsstation i Gheleb med frågan ”är jag för gammal att gå till Galla?”. Tvärtom, Cederqvist utnämns till ledare för denna fjärde gallaexpedition. Efter tre tidigare misslyckade försök vill man nu försöka en ny väg via staden Lamu på Zanzibarkusten. Inte

heller detta lyckas, men Cederqvist stannar i Lamu. I väntan på den väg som aldrig öppnas grundar han en missionsstation i Kismayu på Somalikusten. Det är ett praktiskt arbete och hans gamla kunskaper som snickarlärling i Finnåker kommer väl till pass. Han återvänder till Sverige först år 1902.

Men hans gode vän Onesimus har inte gett upp gallafolket och året därpå uppmanar han Cederqvist att följa med på en sjätte gallamission. Cederqvist accepterar och beger sig iväg mot Addis Abeba. Resan drar ut på tiden. När Karl Cederqvist den 29 mars 1904 kommer till Addis Abeba får han veta att Onesimus beslutat sig för att inte vänta längre utan givit sig iväg – dagen innan. Cederqvist är i dålig kondition, han är sjuk i malaria och dysenteri, undernärld och får efter några dagar även smittkoppor. I Addis möter han en växande stad med stor internationell påverkan och han beslutar sig för att stanna.

Karl Cederqvist är bostadslös, flyttar mellan tillfälliga boenden och ägnar sig åt bibelarbete, undervisning och arbete med barn. Redan 1892, inför sitt första Afrikabesök, fick han en sjukvårdsutbildning i England och nu kommer den åter till användning. Bristen på sjukvård, framförallt bland fattiga, är stor och snart sprids ryktet i Addis Abeba att den nye svensken tar emot patienter. Verksamheten växer snabbt. I början av år 1908 behandlar han i genomsnitt 30 patienter per dag. När han summerar år 1908 har han ensam över 6000 registrerade patienter. Många av dem bärs på enkla bårar

och lämnas bara på gatan utanför hans enkla mottagning.

År 1912, efter 8 år i Addis Abeba, får han äntligen en tomt där han kan börja bygga en mer stadigvarande bas – en plats för skydd och stöd. Nu kan han också börja bygga upp en mer strukturerad verksamhet av sjukvård, undervisning och gudstjänst. Elevantalet fördubblas på bara några år och han lär upp lokala lärare.

Dagarna är långa men strukturerade. Vid soluppgången kliver han upp och lagar frukost till sina internatelever innan de äter tillsammans. Efter en kort morgonbön startar skolan med undervisning i bibelkunskap, amharinja, engelska, historia, geografi, naturvetenskap, hygien och sång. Medan de lokala lärarna sköter förmiddagsundervisningen tar Cederqvist emot patienter. Om möjligt går han på eftermiddagen över till skolverksamheten, ibland ägnas eftermiddagen åt hembesök bland alltför sjuka patienter. När kvällen kommer vårdar Cederqvist trädgården, skriver brev och läser teologi. Han sover sällan mer än några få timmar varje natt.

I november år 1918 utbryter en pestartad influensa som drar över hela landet och skördar tusentals offer. Den brittiske diplomaten C.F. Rey beskriver hur människor i Addis Abeba ”dör som flugor”. Bland de första som avlider finns flera av stadens totalt elva läkare. Även om Karl Cederqvist inte hade någon formell läkarutbildning ägnar han nu all sin tid åt att gå från hus till hus för att bistå sjuka. Sakta bryts han också

själv ned av ålder, slit och sjukdom. I sin dagbok från februari år 1919 noterar han att han är för trött och sliten för att orka arbeta.

I ett brev daterat den 18 november 1919 till Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, undertecknat av den brittiske vice konsuln C. H. Cane, kommer så beskedet; ”det är med djupt beklagande jag nödgas bekräfta pastor Karl Cederqvists död. Han sörjes av en mycket stor vänkrets av alla nationaliteter i Addis Abeba som hyser en varm beundran för hans storartade verksamhet här ... Pastor Karl Cederqvist fick ett slaganfall omkring en vecka före sin död och vårdades av läkaren vid den engelska legationen ... (begravnings-)akten förrättades av kaptan Bentinck och bevistades av mig och en annan medlem av engelska legationen. Många vänner och alla gossarna vid missionsstationen voro närvarande”.

I 1919 års död- och begravningsbok för Fellingsbro finns sålunda noterat:

November 11 Carl Cederqvist, Missionär, Prästvigd. Å församlingen skriven. Dödsorsak: slag. Dödsort: Addis Abeba, Gallaland, Sydafrika. Dödsattest inkom 1920 01 29.

Carl (Karl Johansson) Cederqvist

Alla uppgifter är hämtade ur SVAR - arkivinformation för Fellingsbro kyrkoarkiv, Örebro län.

Flyttat inom socknen Hfl AI/23d 1872 – 1878

Carl Johansson har varit dräng på Finnåkers Gård och Bruk och Boda Östra åren 1875-76.

Här finns också noterat i kolumnen Fräjd och särskilda anteckningar: Kasserad 75.

Red.anm.(Kasserad vid beväringmönstring, hade en eller annan kroppslig skavank som gjorde att han ansågs oduglig till krigstjänst).

Hfl AI/24d 1878 – 1887

Missionsledare Karl /Johansson/ överstruket och antagit namnet Cederqvist. I kolumnen Fräjd och särskilda anteckningar står vistas i Johannelund.

Hfl AI/25d 1888 – 1897

Missionärs pastor Karl Cederqvist. I kolumnen Fräjd och särsk. ant. Står: Vistas i England, i Afrika, sjömanspräst i Hamburg 1892.

Församlingsböcker Alla/4 1898 – 1907

Villboda 1/64 mtl (mantal) Djupdalen

Karl Cederqvist, missionär i sv. Kyrkan, utlandet, präst. Vistas i Afrika.

Församlingsböcker Alla/10b 1908 – 1917

På socknen skrifna.

Karl Cederqvist missionär i Evangeliska Fosterlandsstiftelsen. Prästvigd.

Vistas i Ost Afrika efter 08, 09, båda årtalen angivna i församlingsboken.

Död- och begravningsbok F:9 1895 – 1922

Utdrag år 1919:

November 11 Carl Cederqvist, Missionär, Prästvigd. Å församlingen skriven.

Dödsorsak: Slag. Dödsort: Addis Abeba, Gallaland, Sydafrika. Dödsattest inkom 1920-01-29.

TEXT: KARIN JYRELL

Vörå Emigrationscenter i Finland

Söker du dina rötter i Finland eller Nord-Amerika? Vörå Emigrationscenter grundades 1981. Man erbjuder hjälp med släktforskning i Finland, med att söka emigrantättlingar och med översättningar. En avgift debiteras för tjänsten.

Hemsida: <http://www.emicenter.fi/>

Sen påsk

I år infaller påskdagen den 24 april och Kristi himmelfärds dag den 2 juni. Påskdagen infaller den första söndagen efter den första ekklesiastiska fullmånen som infaller på eller efter 21 mars. I Sverige har samma regler använts för att bestämma när påsken infaller sedan 1844. I Sverige bytte vi kalender från den gamla stilen till den nya 1753, vilket i praktiken innebar ett byte från den julianska till den gregorianska kalendern. Vi övergick dock inte till de nya reglerna för att bestämma när påsken infaller förrän 1844. Tidigast möjliga datum för påskdagen är den 22 mars och sista möjliga datum den 25 april. Senast påskdagen inföll 22 mars var 1818, och nästa gång blir 2285. Senast påskdagen inföll 25 april var 1943, och nästa gång blir 2038.

I Arosiana nr1-2007 fanns en längre artikel om tideräkning. På släktforskarförbundets hemsida "Rötter" www.genealogi.se finns också mycket om tideräkningen. Gå till "Sakregister A-Ö" och sedan till T och Tideräkning.

Källa: Wikipedia

Graffiti?

Så här kan det se ut i kyrkböckerna när prästens barn får härja fritt i arkivet.

Vädret det närmaste året!

MARTIUS.					Mär. - Winch.				
Dagar	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.	Dagar	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
1	Wid.	Jan.	Noga	17	17	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
2	Wid.	Jan.	(Uppgången)	18	18	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
Uppgången uttryck på kyrkans, Dec. 11.									
3	Wid.	Jan.	(Uppgången)	19	19	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
4	Wid.	Jan.	(Uppgången)	20	20	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
5	Wid.	Jan.	(Uppgången)	21	21	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
6	Wid.	Jan.	(Uppgången)	22	22	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
7	Wid.	Jan.	(Uppgången)	23	23	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
8	Wid.	Jan.	(Uppgången)	24	24	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
9	Wid.	Jan.	(Uppgången)	25	25	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
Uppgången uttryck på kyrkans, Dec. 4.									
10	Wid.	Jan.	(Uppgången)	26	26	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
11	Wid.	Jan.	(Uppgången)	27	27	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
12	Wid.	Jan.	(Uppgången)	28	28	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
13	Wid.	Jan.	(Uppgången)	29	29	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
14	Wid.	Jan.	(Uppgången)	30	30	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
15	Wid.	Jan.	(Uppgången)	31	31	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.
16	Wid.	Jan.	(Uppgången)	4	4	Wid.	Upp.	Nedgången	Ö.S.

Dessa almanackssidor från 1861 visar nya tideräkningen till vänster och gamla till höger (G.st.). Solens upp- och nedgång udda dagar längst ner. Stjärntecken i fjärde och vilket väder det skulle bli i näst sista kolumnen. Tänk att kunna förutspå väder ett helt år i förväg! Det här året inföll Långfredagen den 29 och Påskdagen den 31 mars. Månadens sista namnsdagar är Emanuel, Rupert, Malcus, Jonas, Qvirinus och Amos.

Årets eldsjäl

Släktforskarförbundet har instiftat ett nytt pris – Årets eldsjäl. Alla medlemmar i en medlemsförening kan nominera till detta pris. Utmärkelsen skall gå till:

- En eller flera släktforskare eller en förening som genom stort engagemang, kunnighet och på ett väsentligt sätt bidragit till att lokalt, regionalt eller rikstäckande sprida kunskap om släktforskning.
- Årets eldsjäl skall vara en inspiratör och förebild för andra släktforskare och/eller föreningar.
- Priset utdelas i samband med Släktforskarveckan.

Nomineringar skickas till:

pristagare@genealogi.se senast 15 april.

Sven Olby

Vad betyder det?

Vad betyder ut supra, filius, renatus, in loco, dnca, slängskaft, i medlertid, slarve, frossa och moderpassion? Många gånger stöter vi släktforskare på ord och uttryck i kyrkoböcker, bouppteckningar eller domböcker som vi idag inte använder. Ibland är det uttryck på latin. Det finns en del böcker till vår hjälp:

Ordbok för släktforskare av Kent Andersson/Henrik Anderö innehåller förklaringar till ca 11000 ord och en mängd gamla yrken.

Nyckeln till bouppteckningar av Barbro Lunsjö innehåller ca 3400 ord med förklaringar hämtade från bouppteckningar.

Latin för släktforskare utgiven av Ovansiljans Släktforskare förklarar ca 1600 latinska ord och uttryck som förekommer i släktforskarnas källor.

Svenska sjukdomsnamn i gångna tider av Gunnar Lagerkrantz förklarar ca 900 namn på sjukdomar.

Ovanstående böcker finns att köpa från Släktforskarförbundets bokhandel. www.genealogi.se. Gå sedan till Bokhandeln.

Vad betyder orden?

ut supra = som ovan

filius = son

renatus = döpt (pånyttfödd)

in loco = på platsen

dnca = dominica = söndag

slängskaft = borrhväng

i medlertid = under tiden

slarve = trasa

frossa = malaria

moderpassion = hysteri

Ingemar Widestig

I en examenskatalog från Nåsta skola, 1922-1923, hittade jag min faster Evas namn. Hennes lärarinna hette Judit Grönblad, sedermera gift Robson. Jag mindes att även jag hade haft henne som lärarinna under mina tre första skolår. Här fanns en länk till faster som jag inte kände till. Min nyfikenhet var väckt.

Småskolelärarinnan Judit Robson

TEXT: KERSTIN ANDERSSON

Inrättandet av en allmän skola för alla barn i Sverige var inte en självklarhet. En livlig debatt i ämnet fördes innan ett förslag låg på bordet som alla fyra stånden kunde godkänna. Det slutliga förslaget var väl genomarbetat när kung Carl Johan skrev under lagen om folkundervisning i Sverige den 18 juni 1842. I lagen stod bl.a. att i varje socken bör det finnas minst en skola med godkänd lärare. Läraren skulle få fri bostad, viss minsta lön samt andra naturaförmåner. Skolan kom så småningom att omfatta två års småskola och fyra års folkskola. Skolan skulle ledas av en skolstyrelse under kyrkoherdens ordförandeskap.

Protokoll och andra handlingar för skolan finns i kyrkoarkiven. Redan före år 1842 fanns det skolor i ungefär hälften av landets socknar. Skolorna stod under kyrkans tillsyn långt in på 1900-talet. I städerna överfördes de från den kyrkliga till den borgliga kommunen 1911. På landsbygden först någon gång under tiden 1932-1951. I husförhören hittar vi betyg som prästerna satte på socknens invånare. Gymnasierna kom till på 1600-talet – i Västerås år 1632. De övergick sedan till läroverk. Skolhandlingar från dessa statliga skolor finns på landsarkiven. Från de övriga skolorna finns betyg och examenskataloger att tillgå i de kommunala arkiven.

I Breds socken i nuvarande Enköpings kommun gjordes det en visitation år 1764 där det framgick att barnen hade ganska goda kunskaper. Det visar att man redan då hade ambulera lärares i sockenstugorna. En herr Gåse hade som sådan lärare

undervisat barnen i att stava och läsa. Den första skolan i Bred startade på hösten 1876.

Kyrkorådet beslöt att inrätta ytterligare en småskoleavdelning och 1899 var byggandet av Nåsta skola klart. På nedre våningen var det en lektionssal och ovanpå fanns det en liten lägenhet för läraren. Nåsta skola var i verksamhet mellan 1899-1952. 1920 kom det en småskolelärarinna dit från Uppsala. Det var Judit Linnea Grönblad.

Judit föddes den 9 januari 1899 i Uppsala. Hennes far, Viktor Grönblad, var född 21 augusti 1859 och var kakelugnsmakare i Uppsala. Han avled 1938, 9 juli. Judits mor hette Karolina Maria Katarina Malmström och föddes 16 februari 1870 i Uppsala, där hon avled 5 oktober 1947. Föräldrarna hade vigts den 21 april 1890. Judit hade fyra äldre syskon.

Judit flyttar, som sagt, från Uppsala till Nåsta den 6 oktober 1920, där hon börjar arbeta som småskolelärarinna. Där arbetade hon fram till 1940. Den 10 augusti 1932 gifte hon sig med änklungen Johan Einar Robson. Einar Robson var i tidigare äktenskap gift med Anna Elisabet Johansson. Hon var född 8 oktober 1893 och avled 21 augusti 1929 i sjukdom. I sitt första äktenskap fick Einar en dotter 1921 och en son 1922. Einar och Judit fick inga barn tillsammans.

Einar Robson var född 20 februari 1892 i Bred. Einar tog sig namnet Robson efter sin far, lantbrukaren i Esplunda, Johan Robert Johansson.

Fadern var född 29 mars 1857 i Bred och levde, som så många av hans förfäder, i Esplunda fram tills han avled 1928. Einars far var kyrkvård samt satt i kommunalnämnd, fattigvårdsstyrelse, kyrko- och skolråd, vägstyrelse och var nämndeman, med mera. Einars mor hette Kristina Vilhelmina Andersson. Hon var född 13 januari 1859. De vigdes 15 juli 1881.

Judit Robson var en aktiv kvinna i socknen. I Nåsta skola undervisade hon min faster Eva Viktoria Villén. Faster Eva föddes den 1 april 1913 och avled 4 juni 2000. I samma skola undervisade Judit Robson även min far, Ingvar Gottfrid Villén, född 8 december 1925, död 7 april 2006.

Mellan åren 1941-1959 var Breds småskola Judits arbetsplats. Där hade också jag själv henne som lärarinna åren 1955-1958. Fröken Robson avtackades år 1959 och avled 31 mars 1964. År 1959 lades Breds småskola ned.

1		2		V i t s o r d																			
Nr i Räkningen över Barn i skolåldern	Barnets namn och bostad.			Termin	Uppläsning	Färd	Kristendoms-kunskap	Moders-målet	Värd-skrif-slag	Räk-nig och geo-metri	Geo-grafi	Nat-ur-kun-skap	His-toria	Ar-bets-slag	Teck-nig	Sång	Gym-nastik med lek och idrott	Såga	Hus-håll-görelse				
3	Eva V. Vilén																						
13	Schiberga																						

Ovan:
Eva Viléns skolbetyg 1923.

Vänster:
Faster Eva är flickan i profil längst till vänster i bilden. Hon är 12 år på denna bild från 1925. Judit hette då Grönblad i efternamn.

Omstående sida:
Judit Robson avtackas 1959.

Foto:
Fotot av Judit Robson tog jag själv. Klassfotot med faster Eva finns i min ägo.

I examenskatalogen år 1922 från faster Evas skola, Nästa, finns att läsa att inringning till lektion sker två minuter före lektionens början. Det skulle inte missas någon lektionstid. Dagen började med morgonandakt klockan nio och undervisningen på gick till klockan två. I årskurs 3-4 hade man 25 timmar undervisning i veckan. Den var fördelad på två timmar kristendoms-kunskap, skrivning, geografi, naturkun-nighet, historia och gymnastik med lek och idrott. Fyra timmar räkning och geometriktioner. Fem timmar tal och läsövningar. I hembygdsun-dervisning, teckning och sång var det en timme. Det redovisades noggrant vilka kurser som hade blivit genom-gångna. Vissa skolämnen specificerades sålunda: Kristendoms-kunskap – berättelser från Jesu barndom, några valda berättelser, Jesu första verksamhetsår samt psalmer. Natur-kunnighet – några valda höstväxter (hösttermin), våra husdjur, igelkot-ten, mullvaden, husråttan, ekorren, duvhöken och gråsparven. Det här var bara ett axplock från redovis-

ningarna. Det går också att utläsa av frånvaron när det gick exempelvis kikhösteperioder. Det framgår även när frånvaron berodde på brist på kläder eller skodon, naturhinder och ej giltigt förfall. Höstterminen bör-jade runt 28 augusti och pågick till 8 december. Sedan startade vårtermi-nen i början av februari och slutade ungefär 14 juni. Skurlov var det två dagar på hösten och även två dagar under våren.

Judit Robson hade under sin för-sta termin 1920 min faster Eva som elev. När hon som småskolelärarinna avtackades i Breds kyrka 39 år se-nare (1959) så deltog jag. Där sjöng vi för henne och hon fick en bukett röda rosor och två silverljusstakar av skolan. Vi var två generationer, faster Eva och min far, och så senare även jag, som hade fått vår första kontakt med skolans värld genom samma lärarinna.

KÄLLOR

Arvid Bladh: Sparrsätra och Bred.
Per Clemensson, Kjell Andersson: Släktforska vidare, Släktforska steg för steg. Examenskatalog och dagbok Nästa småskola 1922-1923.

Under 1600- och 1700-talet undervisade klockarna barn i sockenstugan. Tillströmningen var inte så stor på grund av avstånd och andra skäl. Klockaren hade inte heller de kvalifikationerna som fordrades. Så småningom uppträdde här och var i byarna läskunniga som undervisade småbarn. Ibland kunde någon som hade gått i lär-domsskola anställas och hålla skola en tid här och en tid där. Det var de ambulera-lärarnas tid. 1686 års kyrkolag föreskrev att kyrkoherden skulle se till att ungdomen i hans socken lärde sig "läsa i bok och förstå kristendomsstycken".

Verksamhetsberättelse

för Västerås Släktforskarclubb 2010

Styrelse:

Sven Olby, ordförande
Ingemar Widestig, vice ordförande
Karin Jyrel, sekreterare

Gunnar Andersson, kassör
Kerstin Andersson, ledamot
Gunilla Laudon Andersson, ledamot

Monica Holmgren, suppleant
Ulla Sköld, suppleant

Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund. Medlemsantalet uppgick vid årsskiftet till 492. Medlemsavgiften var 120 kr. Familjeavgift 150 kr. För medlem under 25 år var avgiften 20 kr.

28 januari	Problemlösarkväll.
2 februari	Per Norberg demonstrerade Genline i Hörsalen på Stadsbiblioteket.
6 februari	Ulla Sköld, Kerstin Andersson, Gunilla Laudon Andersson, Gunnar Andersson och Sven Olby deltog i mötet med Bergslagssamverkan på Träsnidarvägen 79.
25 februari	Börje Öhrling berättade om Hertig Larsson.
4 mars	Ingemar Widestig besökte Västerås-Västra Rotaryklubb och berättade om släktforskning.
11 mars	Styrelsen besökte Slottsarkivet där Ivan Klaesson visade samlingarna.
13 mars	Sven Olby och Gunilla Laudon Andersson deltog i DIS årsmöte i Linköping.
20 mars	Släktforskningens dag i hela landet. Vi hade öppet hus på Stadsbibliotekets släktforskaravdelning. Lars-Eric Johansson höll ett föredrag om hur man hittar information om sitt hus.
24 mars	Årsmöte. Håkan Holmgren informerade om hur man skall behandla sina fotografier.
14 april	Delar av styrelsen deltog i Arkiv Västmanlands aktivitet: Vem tror du att du är?
22 april	Kerstin Rännar och Margareta Machl berättade om barnmorskan Pila-Britta.
4 maj	Delar av styrelsen besökte Västra Mälardalens Släktforskare i Köping. Jan Hultberg visade och berättade om världens största handskrivna släkttavla.
29-30 maj	Sven Olby deltog i en kurs i Flen anordnad av Sveriges Släktforskarförbund.
12 juni	Vårutflykt till Frövifors pappersbruksmuseum.
7 augusti	Gunnar Andersson deltog i möte med Bergslagssamverkan i Norberg.
27-29 augusti	Släktforskardagar i Örebro.
2 september	Informationsmöte för nya medlemmar.
9 september	Problemlösarkväll.
18 september	Klubben bemannade släktforskarrummet under Kulturnatten.
16 oktober	Gunnar Andersson, Kerstin Andersson, Gunilla Laudon Andersson och Karin Jyrell deltog i Släktforskarförbundets styrelseutbildning i Stockholm.
28 oktober	Sten Lindqvist berättade om jägmästare Josef Arpi.
13 november	Klubben tillsammans med Badelunda hembygdsförening deltog i Arkivens dag på Karlsgatan 2.
20 november	Gunnar Andersson, Kerstin Andersson och Gunilla Laudon Andersson deltog i möte med Bergslagssamverkan i Nora.
20 november	Brage Lundström berättade om vad han funnit i Västerås Stadsarkiv.
6 december	Informationsmöte för nya medlemmar.

Klubben har haft "Jourhavande släktforskare" i släktforskarrummet 13/1, 10/2, 14/4, 28/4, 29/9, 20/10, 17/11 och 8/12.

Styrelsen har under året haft sju protokollförda sammanträden (11/2, 24/3, 20/5, 19/8, 23/9, 4/11 och 2/12).

Under året har tre nummer av medlemstidningen Arosiana utgivits. En redaktionskommitté bestående av Ulla Sköld, Karin Jyrell, Ingemar Widestig, Simeon Andersson och Sven Olby har varit ansvariga.

Möten 19/1, 1/6 och 11/11.

Flera av klubbens medlemmar har under året lett kurser i studieförbundens och Pensionärsuniversitetets regi.

Klubben har också en egen webbplats som administreras av Gunnar Andersson.

Vi har detta år tilldelats 6 000 kr i kulturbidrag av Västerås stad.

Styrelsen tackar för det gångna året.

Sven Olby
Ulla Sköld

Kerstin Andersson
Gunnar Andersson

Monica Holmgren
Ingemar Widestig

Karin Jyrell
Gunilla Laudon Andersson

Årsmöte

Dagordning för Västerås Släktforskarklubbs årsmöte 31 mars 2011

1. Årsmötets öppnande
2. Frågan om stadgeenlig utlysning av mötet (minst en vecka före mötet)
3. Fastställande av dagordningen
4. Val av mötesfunktionärer
 - a) Ordförande
 - b) Sekreterare
 - c) Två justeringsmän, tillika rösträknare
5. Godkännande av röstlängden (närvarolistan)
6. Styrelsens verksamhetsberättelse
7. Resultat- och balansräkning

Förslag att årets resultat, jämte ingående kapitalbehållning, balanseras i ny räkning
8. Revisorernas berättelse
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Förslag till verksamhetsplan och budget för år 2011
11. Styrelsens arvode 2012
12. Stadgeändringsförslag § 4 (ökning från 5 till 6 ordinare ledamöter)
13. Val av ordförande för år 2011
14. a) Val av tre ledamöter för två år
Avgående: Karin Jyrell, Gunnar Andersson och Gunilla Laudon Andersson
b) Val av en ledamot för ett år
15. Val av två suppleanter för ett år
Avgående: Ulla Sköld och Monica Holmgren
16. Val av två revisorer för ett år
Nuvarande: Maria Bäversten och Lennart Jonsson
17. Val av valberedningskommitté (Sammanställande)
18. Fastställande av årsavgift för 2012
19. Behandling av motioner
20. Övriga frågor
21. Mötets avslutning

Stadgarna § 4:

Årsmötet utser ordförande samt 5 ordinarie ledamöter och 2 suppleanter jämte 2 revisorer. Ordföranden väljes på 1 år, övriga ordinarie ledamöter väljes på 2 år med växelvis 2 respektive 3 avgående. Suppleanter och revisorer väljes på 1 år.

Program Västerås Släktforskarclubb

Lördag 19/3 kl. 10.00-16.00

Släktforskarummet i Stadsbiblioteket.

Ingen föranmälan.

Släktforskningens dag

Vi har öppet hus och hjälper nya och gamla släktforskare leta efter sina rötter. I mån av intresse håller vi en kort introduktion till släktforskning klockan 11, 13 och 15.

Anmäl deltagande till någon av funktionärerna i släktforskarummet!

Torsdag 31/3 kl. 18.00

Wallinsalen, Kyrkbacksgården
Västra kyrkogatan 8.

Anmälan senast 26/3 till
Kerstin Andersson
tfn 021-24658

e-k-k-a@telia.com

Kallelse till årsmöte

Efter årsmötet dricker vi kaffe/te och äter en smörgås. Sveriges Släktforskarförbunds ordförande, Barbro Stålheim, kommer sedan att informera om vilken nytta vi har av förbundet och styrelsens framtidsplaner.

Ta med tidningen (Dagordningen, sidan 23)!

Torsdag 14/4 kl. 18.00

Wallinsalen, Kyrkbacksgården
Västra kyrkogatan 8.

Anmälan senast 10/4 till
Gunnar Andersson
tfn 021-12 35 48

gg.andersson@telia.com

Utan hemvist – om lösdrivare och lösdriveri i Västmanland under 1830-talet

Theresa Johnsson från Uppsala berättar om en utsatt grupp människor.

Kaffe/te och smörgås serveras för 30 kronor.

Tisdag 17/5 samling kl. 14.00

på Vallby friluftsmuseums
parkering.

Anmälan senast 10/5 till
Sven Olby
tfn 021-20194

sven.olby@telia.com

Maximerat till 15 deltagare!

Vårutflykt till Virsbo (Wirsbo historiska arkiv)

Guidning kl. 15.00 om det Lagercrantzska Minnesrummet.

Därefter visning av arkivet, som har en nästan obruten följd av räkenskapsböcker från 1711 till 1945. Det ges också begränsad möjlighet att själv titta i böckerna.

Kostnad 40 kr. Samåkning i egna bilar. Medresenär betalar 40 kr till föraren.

Släktforskardagarna i Norrköping 27-28 augusti – www.sfd2011.se

Jourhavande släktforskare

Onsdagarna 6/4 och 4/5 klockan 15-18 kommer det att finnas hjälpare i släktforskarummet på Stadsbiblioteket. Det finns en kölista där du skriver ditt namn och vad du vill ha hjälp med.

Vi avdelar c:a 30 minuter till varje besökare.